ΙΝΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΗ

ΙΑ νύχτα μὲ ξαστεριὰ καὶ μ' ὁλόγεμο φεγγάρι, ὁ μεγάλος καὶ σοφὸς Κρισνά, ὁ δημιουργὸς τοῦ κόσμου, ἔπεσε σὲ συλλογὴ βαθειὰ καὶ εἶπε :

— Ὥς τώρα θαρροῦσα πὼς ὁ ἄνθρωπος ἦταν ἀτ' τὰ ὡραιότερα πλάσματα τῆς γῆς, ἀλλὰ ἀπατήθηκα. Νὰ ἕνα λουλοῦδι λωτοῦ ποὺ σαλεύει κάτω ἀπὸ τὴν αὔρα τὴ νυχτερινή. Τί ὡραῖο ποὺ εἶνε ! Τὰ πέταλά του ἔχουν ἀνοίξει κάτω ἀτ' τ' ἀσημένιο φέγγος τῆς σελήνης καὶ δὲν μπορῶ νὰ ξεκολλήσω ἀπὸ πάνω του τὰ μάτια μου...

Καὶ ὁ Κρισνὰ συμπέρανε ἀναστενάζοντας :

— Ἀ, ὄχι, δὲν ὑπάρχει τίποτε παρόμοιο μὲ τὸ λωτό, ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔπλασα...

Κι' ἐξακολούθησε πάλι σὲ λίγο :

— Δὲν θὰ μποροῦσα ὅμως ἐγὼ ὁ παντοδύναμος Θεὸς νὰ φέρω μὲ τὴν ἰσχυρή μου θέλησι στὸν κόσμο κάτι ποὺ νάναι ἀνάμεσα στοὺς θνητοὺς ὅ,τι εἶνε κι' ὁ λωτὸς ἀνάμεσα στὰ λουλούδια ; Ἂν τῶκανα αὐτό, θὰ προξενοῦσα στοὺς ἀνθρώπους ἀφάνταστη χαρά. Λωτέ, πάρε τὴ μορφὴ μᾶς παρθένας κι' ἔλα μπροστά μου...

Ἀμέσως τὸ νερὸ ρυτιδώθηκε ἐλαφρὰ σὰν νὰ τ' ἄγγιξαν φτερὰ χελιδονιοῦ. Ἡ νύχτα γίνηκε ἀκόμα πιὸ ξάστερη, ἡ σελήνη ἔλαμψε πιὸ ζωηρὰ καὶ τὰ πουλιὰ κελαΐδησαν πιὸ δυνατά.

Ὁ λωτός, ὑπακούοντας στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πῆρε ξαφνικὰ μορφὴ παρθένας καὶ στάθηκε μπρὸς στὸν Κρισνά. Ἀκόμα κι' ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἔμεινε θαμπωμένος μπρὸς στὴν ὠμορφιὰ τῆς ἐξωτικῆς αὐτῆς κόρης.

— Ὥς τώρα, τῆς εἶπε, ἤσουν τὸ ἄνθος τῆς λίμνης. Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα θᾶσαι τὸ ἄνθος τῆς δημιουργίας μου. Μίλησε νὰ σ' ἀκούσω...

Ἡ κόρη ἄρχισε τότε νὰ ψιθυρίζῃ, ἀλλὰ τόσο σιγά, ὅσο σιγὰ ψιθυρίζουν τὰ λευκὰ πέταλα τοῦ λωτοῦ, κάθε φορὰ ποὺ τὰ φιλάει ὁ ξέφυρος ὁ καλοκαιρινός.

— Κύριε, εἶπε στὸν Κρισνά, εὐδόκησες καὶ μὲ μεταμόρφωσες σὲ πλᾶσμα μὲ ψυχή. Ποῦ μὲ διατάζεις λοιπὸν νὰ ζῶ καὶ νὰ περνῶ ἀπὸ δῶ καὶ πέρα τὸν καιρό μου ; Θυμήσου, Κύριε, πὼς ὅταν ἤμουνα λουλοῦδι τρεμούλιαζα καὶ μάζευα τὰ φύλλα μου σὲ κάθε φύσημα τοῦ ἀνέμου. Φοβόμουν, Κύριε, τὶς θύελλες καὶ τὶς καταιγίδες, τὶς ἀστραπὲς καὶ τοὺς κεραυνούς. Φοβόμουν ἀκόμα καὶ τὶς καυτερὲς τοῦ ἥλιου ἀχτίδες. Μὲ διάταξες νὰ γίνω ἡ προσωποποίησις τοῦ λωτοῦ, ἀλλὰ διατήρησα τὴν προηγουμένη μου φύσι. Καὶ τώρα, Κύριε, φοβᾶμαι τὴ γῆ καθὼς καὶ καθετί ποὺ βρίσκεται πάνω σ' αὐτή... Ποῦ μὲ διατάζεις νὰ ζήσω ;

Ὁ Κρισνὰ ὕψωσε τὰ στοχαστικά του μάτια πρὸς τ' ἀστέρια, σκέφτηκε λίγο καὶ ρώτησε τὴν παρθένα :

— Θέλεις νὰ ζήσῃς ἀπάνω στὶς κορφὲς τῶν βουνῶν ;

— Ὑπάρχουν χιόνια ἐκεῖ ψηλά, Κύριε, κάνει κρύο καὶ φοβᾶμαι...

— Θέλεις τότε νὰ σοῦ χτίσω ἕνα κρυστάλλινο παλάτι στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας ;

— Στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας ζοῦν ἑρπετὰ καὶ τέρατα, Κύριε. Φοβᾶμαι...

— Θέλεις νὰ σε στείλω στὶς ἀπέραντες ἐρήμους ;

— Ὤ, Κύριε ! Τὶς ἀπέραντες ἐρήμους τὶς καταστρέφουν ἡ θύελλες κι' ἡ καταιγίδες, παρόμοια μὲ κοπάδι ἄγριων θεριῶν.

— Τί νὰ σὲ κάμω. ἔνσαρκο λουλοῦδι ; Στῆς Ἑλλόρας τὶς σπηλιὲς ζοῦν ἅγιοι ἐρημίτες. Θέλεις νὰ ζήσῃς μέσα σὲ καμμια ἀτ' αὐτὲς τὶς σπηλιές, μακρυὰ ἀπὸ τὸν κόσμο ;

— Ἡ σπηλιὲς εἶνε σκοτεινές, Κύριε. Φοβᾶμαι νὰ καθήσω ἐκεῖ μέσα...

Ὁ Κρισνὰ τότε ἀκούμπησε ἀπάνω σὲ μιὰ πέτρα κι' ἔβαλε τὸ χέρι του ἀπάνω στὸ κεφάλι του.

Ἡ νέα παρθένα στεκότανε μπροστά του ὄρθια, περίφοβη, τρεμάμενη.

Στὸ μεταξὺ ἡ αὐγὴ εἶχε ἀρχίσει νὰ φωτίζῃ τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἀνατολῆς, χρυσώνοντας τὰ νερὰ τῆς λίμνης, τὶς φοινικιὲς καὶ τὶς καλαμιές. Ἄξαφνα ἀντήχησαν ὁλόγυρα τὰ λολήματα τῶν γερανῶν καὶ τῶν ἄσπρων κύκνων πάνω ἀτ' τὰ νερά, καὶ τῶν παγωνιῶν μέσα στὰ δάση. Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ἀκούστηκε κ' ὁ θλιβερὸς ἦχος ἑνὸς βιολιοῦ ποὺ τὸν ἐσυνώδευε ἕν' ἀνθρώπινο γλυκὸ τραγοῦδι.

Ὁ Κρισνὰ συνῆρθε σιγὰ-σιγὰ ἀτ' τὶς βαθειὲς σκέψεις του καὶ εἶπε :

— Ὁ ποιητὴς Βαλμικὶ χαρετίζει τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἥλιου, μὲ τὸ τραγοῦδι του καὶ τὸ βιολί του...

Πάνω στὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Θεοῦ ἕνα παραπέτασμα ἀπὸ πορφυρὰ λουλούδια ἄνοιξε, κι' ὁ ποιητὴς παρουσιάστηκε στὴν ἀκρολιανιά.

Μόλις ὅμως εἶδε τὸ λωτὸ ποὺ εἶχε μεταμορφωθεῖ σὲ γυναῖκα, ἔπαψε νὰ παίζῃ τὸ βιολί του.

Ἡ θλιβερή του λύρα κύλησε ἀπαλὰ ἀπὸ τὸ χέρι του στὸ χῶμα, τὰ χέρια του κρεμάστηκαν κάτω κι' ἔμεινε ἀσάλευτος σὰν νάχε μεταμορφωθεῖ ἀπὸ τὸ μεγάλο Κρισνὰ σὲ δέντρο.

Ὁ Θεὸς χάρηκε γιὰ τὴν ἀπότομη αὐτὴ ἔκστασι τοῦ ποιητὴ μπρὸς στὰ πλάσμα του καὶ τοῦ εἶπε :

— Μίλα, Βαλμικί !

Κι' ὁ Βαλμικὶ ἐμίλησε :

— Τὶν ἀγαπῶ ! εἶπε.

Δὲν ἐθυμότανε παρὰ μονάχα αὐτὴ τὴ λέξι κι' αὐτὴ μονάχα μπόρεσε νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὸ στόμα.

Ἡ ὄψι τοῦ Κρισνὰ ἀκτινοβόλησε μὲ μᾶς.

— Κόρη ἀξιολάτρευτη, εἶπε στὴν Παρθένα, βρῆκα τὴ θέσι ποὺ σοῦ ταιριάζει. Ζῆσε μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ ποιητῆ...

Κι' ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα ὁ Θεὸς ἔκανε τὴν καρδιὰ τοῦ ποιητῆ διάφανη σὰν κρύσταλλο.

Ἡ νέα κόρη, γαλήνια σὰν ἡμέρα καλοκαιρινό, ἤρεμη σὰν τὰ νερὰ τοῦ Γάγγη, ἀνέβηκε στὸ νοῦ ποὺ τῆς ὁρίστηκε γιὰ κατοικία.

Ἀλλ' ὅταν ἔρριξε μέσα του ἕνα θέλημα ἀρσενικό, χύμωσε μὲ μᾶς καὶ τὴν ἐτύλιξε ὁ φόβος, παρόμοιος μὲ τὴν παγερὴ σιωπὴ τοῦ χειμῶνα.

Ὁ Κρισνὰ τότε τὴ ρώτησε μὲ ἀπορία :

— Ἔνσαρκο λουλοῦδι, μήπως φοβᾶσαι καὶ τὴν καρδιὰ τοῦ ποιητῆ ;

— Κύριε, τοῦ ἀπάντησε ἡ νέα κόρη ταραγμένη, ποῦ θὰ μὲ βάλῃς νὰ ζήσω ; Μέσα σ' αὐτὴ τὴν καρδιὰ βλέπω καὶ τὶς χιονισμένες βουνοκορφὲς καὶ τοὺς ἀπάτητους βυθούς, τοὺς γεμάτους μὲ τέρατα καὶ τὶς ἐρήμους μὲ τὶς θύελλες καὶ τὶς καταιγίδες καὶ τὶς σπηλιὲς τῆς Ἑλλόρας τὶς ὁλοσκότεινες. Φοβᾶμαι, Κύριε, φοβᾶμαι πολύ...

Ἀλλ' ὁ σοφὸς καὶ πανάγαθος Κρισνὰ τῆς ἀποκρίθηκε :

— Μεῖνε ἥσυχο, ἀνθρώπινο λουλοῦδι ! Ἂν ὑπάρχουν χιονισμένες κορυφὲς στὴν καρδιὰ τοῦ Βαλμικί, ἐσὺ γίνε ἡ δροσερὴ ἀνοιξιάτικη πνοὴ ποὺ θὰ διαλύσῃ τὰ χιόνια. Ἂν ὑπάρχουν ἄβυσσοι ἐκεῖ μέσα, ἐσὺ γίνε τὸ μαργαριτάρι τους. Ἂν ὑπάρχουν ἀπέραντες χέρσες ἐκτάσεις, σπεῖρε τες μὲ τὰ λουλούδια τῆς εὐδαιμονίας. Ἂν ὑπάρχουν κατασκότεινες σπηλιές, ἐσὺ γίνε ἡ ἀχτίδα τοῦ ἥλιου ποὺ σκορπίζει τὸ σκοτάδι...

Καὶ ὁ ποιητὴς Βαλμικί, ποὺ στὸ μεταξὺ αὐτὸ ξαναβρῆκε τὴ λαλιά του, πρόσθεσε :

— Γυναῖκα, ἂς εἶσαι εὐλογημένη ! ..

ναῖκες», θυμήθηκα μιὰ γυναῖκα ἡ ὁποία ὑπῆρξε πραγματικῶς μοιραία γιὰ τὸν Λιονὲλ Μπαρυμόρ. Ὁ Μπαρυμὸρ εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους ἠθοποιοὺς τῆς Ἀμερικῆς. Ἦταν παντρεμμένος μὲ μιὰ συμπαθεστάτη ἠθοποιὸ καὶ σὲ κάποιο ἔργο ἔπαιζε μαζὺ μὲ τὴ γυναῖκα του, αὐτὸς τὸν ρόλο τοῦ ἀνδρὸς κ' ἐκείνη τὸν ρόλο τῆς συζύγου. Σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόθεσι τοῦ ἔργου, ὁ ἥρως ἀπατᾶ τὴν σύζυγό του καὶ τὴν ἐγκαταλείπει γιὰ μιὰ γόησσα. Ὅταν λοιπόν, ὕστερα ἀπὸ τὴν πεντακοσιοστὴ παράστασι τὸ ἔργο αὐτὸ κατεβάστηκε γιὰ ν' ἀνεβῇ ἕνα ἄλλο, ποιὰ νομίζετε ἦταν ἡ πρώτη δουλειὰ τοῦ Μπαρυμόρ ; Χώρισε τὴ γυναῖκα του καὶ παντρεύτηκε τὴν ἠθοποιὸ ποὺ ἔπαιζε στὸ ἔργο τὸν ρόλο τῆς γοήσσης. Εἶχε συνηθίσει τόσο πολὺ τὸν ρόλο του ὁ διάσημος καλλιτέχνης, ὥστε τὸν ἐφήρμοσε καὶ στὴν πραγματικὴ ζωή» !...

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ

Ἡ Χίος εἶνε γνωστὴ ἀτ' τὰ παλὰ χρόνια ὡς ἡ κατ' ἐξοχὴν νῆσος τῆς μαστίχας. Ἐπὶ τουρκοκρατίας μάλιστα τὸ προϊόν της αὐτὸ εἶχε γίνει ἀφορμὴ νὰ τὴν ἀναλάβῃ ὁ Σουλτάνος ὑπὸ τὴν προστασία του, ὑπὸ τὸν ὅρο νὰ στέλνῃ κάθε χρόνο στὴν Ὑψηλὴ Πύλη 100.000 ὀκάδες μαστίχας ὡς δῶρο. Ἡ μαστίχα αὐτὴ ὀνομαζόταν λόγῳ τοῦ προορισμοῦ της «σαράϊ μαστίχα», ὁλόκληρη δὲ ἡ Χίος «σακισάνα», δηλ. νησὶ τῆς μαστίχας. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη παρῆγαν μαστίχα εἰκοσιτρία χωριὰ καὶ ἡ Χίος πουλοῦσε κάθε χρόνο 60 -80.000 καντάρια ἐκ τοῦ ἀρωματώδους αὐτοῦ προϊόντος της.

Ἡ χρῆσις τῆς μαστίχας ἦταν γνωστὴ πρὸ 2.000 ἐτῶν. Τὸ ὄνομά της δὲ ὀφείλεται στὸ μάσσημα, γιατί οἱ ἀρχαῖοι τὴ μασσοῦσαν μονάχα.